

ADDU'A

WALLAFAR

DR. ABDULMUHSIN DAN MUHAMMAD ALKASIM

Limami kuma mai hufuɓa a masallacin Annabi mai daraja

ADDU`A

WALLAFAR

**DR. ABDULMUHSIN DAN MUHAMMAD
ALKASIM**

Limami kuma mai huduba a masallacin Annabi mai daraja

Da sunan Allah Mai rahmah Mai jinkai

GABATARWA

Dukkan godiya sun tabbata ga Allah Ubangijin talikai, kuma tsira da aminci su tabbata ga Annabinmu Muhammad da iyalansa da sahabbansa baki daya.

Bayan Haka:

Allah Ya halicci mutane da aljanu domin bauta masa, kuma yana daga cikin falalar Allah ga halittunsa yawaita nau`oin bauta, daga cikinsu akwai abinda yake bautar zuciya ce kamar dogaro ga Allah da jin tsoron Allah, kuma daga cikinsu akwai abinda yake bauta ce ta zahiri kamar sallah da zakkah, kuma tsagwaron bauta kuma tsantsarta itace addu`a, sha`aninta a cikin addini mai girma ne, kuma nassoshi sun yawaita akan bayanin matsayinta da kwadaitarwa zuwa gareta da zaburarwa akanta da bayanin ladubbanta.

Kuma ita bautane wanda bayi basa wadata daga gareta komai banbancin halin da suke ciki da

matsayoyinsu, kuma duk wanda ya kasance mai tsarkake addu`arsa ga Allah, kuma mai dacewa ne da sunnar Annabinsa -tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi- a cikinta; to ya gabatar da bauta mai girma, kuma addu`arsa tafi kusa da a amsa masa, kuma wanda kafafunsa suka zamar dashi sai ya gaza acikin rokonsa ga Allah Madaukaki, ko yayi ketare iyaka acikinta, ko zuciyarsa da ratayu da waninSa; to haƙiƙa yayi hasarar bauta mai girma, kuma bai sami abinda yake nema ba, sannan ya kai kansa zuwaga alƙawarin azabar Allah.

Kuma domin muhimmancin addu`a, da buƙatar mutane zuwa gareta; sai na rubuta acikin wannan littafin wasu darrusa da suke tattauna cewa kada a roka face Allah Shi kaɗai, kuma na sanya masa suna «Addu`a», asalinsa huɗuɓa ce dana gabatar da ita a masallacin Annabi ranar Juma`a, ashirin ga watan Safar, shekara ga dubu ɗaya da ɗari huɗu da arba`in da huɗu bayan Hijrah.

Ina rokon Allah Ya sanya shi tsarkakakke ne domin neman yardarSa, kuma ya zama mai amfani ga bayinSa.

Kuma tsirar Allah da aminci su tabbata ga Annabinmu Muhammad da iyalansa da sahabbansa baki ɗaya.

Dr. Abdulmuhsin Dan Muhammad Alkasim

Liman kuma mai huduba a masallacin Annabi.

Na kammala shi ranar ashirin ga watan Safar,
shekara ta dubu ɗaya da ɗari huɗu da arba`in da
huɗu bayan Hijrah.

HAKIKANIN ADDININ MUSULUNCI SHINE TSARKAKE AIKI GA ALLAH SHI KADAI

Addinin Allah wanda Ya yardar da shi ga halittunSa dukkansu, na farkonsu dana karshensu shine Musulunci, annabawa sun zo dashi dukkansu, kuma manzanni dukkansu sun daga tutarsa, Madaukakin sarki Ya ce:

﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾

{lallai addini a wurin Allah shine Musulunci} [Aali-Imraan: 19], kuma shine tsarkake aiki ga Allah Shi kadai, da miƙa wuya gareShi matsayin Ubangiji, Mamallaki, Mai gudanarwa, kuma Allah Abin bautawa Shi kadai banda waninSa, kuma shine mikakkiyar hanya addinin babanmu Ibrahim, - aminci ya tabbata a gareshi-

﴿ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا

وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

{sannan Muka yi wahayi a gareka cewa kabi hanyar Ibrahim miƙaƙƙiya kuma bai kasance daga cikin masu shirka ba}[An-nahl:123], kuma shi aƙida ce kuma da kuma shari`ah, kuma ilmi ne da aiki, kuma zahiri ne wanda yake gasgata ɓoye.

Kuma kalmar «babu abin bautawa da gaskiya sai Allah» itace tushensa da kuma asalinsa, da kuma farko da ƙarshensa, da sababinsa da manufarsa, da kuma ƙubbar gininsa wacce da itane cikarsa da kyawunsa,

Kuma ma`anarta daga lafazinta yana matsayin rai ne ga gangar-jiki, ba'a amfana da jiki ba tare da rai ba, kuma furtata ba tare da ƙudurce ma'anarta ba; baya amfanar da ma'abocinta da komai.

Kuma ita kalma ce wacce ta ƙunshi addini dukkansu, wanda ya faɗe ta tare da sanin ma'anarta, yana mai aiki da abinda take nunarwa, yana mai cika haƙƙoƙinta; to haƙiƙa ya tattabatar da tauhidi, kuma wanda ya tabbatar tauhidi kamar yadda Allah farlanta masa zai shiga aljannah ba tare hisabi ko azaba ba.

ADDININ MUSULUNCI YA GINU A BISA ROKON ALLAH SHI KADAI

Mafi gaskiyar hujjar daga bawa gameda tauhidi, kuma mafi cikan dalili akan kebantar Mahalicci da kadaici; shine rokon Allah Shi kadai banda waninSa, Annabi -Tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi- ya ce: «**Idan zaka roka to ka roki Allah**» [Timizi ya ruwaito shi]⁽¹⁾.

Kuma addinin Allah baya tsayuwu sai dai abisa kadaita Allah da roko banda waninSa, kuma da wannan ne ya aiko manzanninSa, kuma ya saukar da littattafanSa, kuma shine addininSa da yake so bayinSa su bayyana shi koda cikin hakan akwai turmusa hancin masu kauda kai daga gare shi.

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾

{Sabōda haka ku kirāyi Allah, kunā māsū tsarkake addini a gare Shi, kuma kō dā kāfirai sun ki} [Gaafir: 14], kuma Allah Ya umurci AnnabinSa -

(1) lamba ta (2516), daga hadisin Dan Abbas Allah Ya kara masu yarda.

tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi- da ya sanar da mutanensa cewa sakonsa ya tsayu ne a bisa kaɗaita Allah cikin addu'a

﴿قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا﴾

{Ka ce: "Ina kiran Ubangijina ne kawai, kuma bã zan tãra kowa da Shi ba"} [Al-jinn: 20].

UKUBAR WANDA YAYI GIRMAN KAI GA ROKON ALLAH SHI KADAI

Wanda yayi girman kai ga rokon Yayi masa alkawarin wuta da kaskanci,

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

[Lallai waɗannan da ke kangara daga barin bauta Mini, za su shiga Jahannama sunā kaskantattu"} [Gaafir: 60], kuma duk wanda ransa ya kyamaci rokon Allah Shi kaɗai kuma bai sami buɗin kirji ba sai acikin rokon abin halitta, to wannan alama ce ta bata da rafkana daga lahira. Wanda tsarki ya tabbata a gare Shi Yace:

﴿وَإِذَا ذُكِّرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ﴾

{Kuma idan aka ambaci Allah Shi kaɗai zukātan waɗanda ba su yi imāni ba da Lāhira zasu kyamata} [Azzumar: 45]. Wato: sai zukatansu su gudu kuma suyi girmankai, kuma suki yarda da kaɗaita Allah Shi kaɗai da bauta da addu`a.

ADDU`A ITACE BAUTA

Babu wani matsayi na imani da Allah Ya wajabta shi ga zukata face addu'a yana lizimtashi, kuma ibadun bayyane dana boye dukkansu addu'a ne ga tukewarsu da kuma ma'anarsu, duk wanda yayi sallah ko azumi ko hajji ko yayi sadaka; to yana rokon Ubangijinsa ne a aiwace, Bautarsa ga Ubangijinsa, da kankan da kansa gare Shi, da sonSa a gare Shi, Suna kiransa da cewa shi din mai rokon amsawa ne daga Ubangijinsa, mai neman kusa-kusa da kusanci zuwa gare Shi, to addua itace bauta da kuma kwakwalwarta da kuma tsagwaronta da kuma hakikaninta. Manzon Allah -tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi- ya ce: «**lallai addua itace ibada sannan ya karanta**».

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾

{"Kuma Ubangijinku ya ce: "Ku roke Ni in amsa muku"} [Gaafir: 60] [Ahmad ya ruwaito shi]⁽¹⁾.

(1) lamba ta (18432), daga hadisin An-nu`maan dan Bashir Allah Ya yarda dasu.

MUHIMMANCIN ROKON ALLAH SHI KADAI

Kuma saboda girman al`amarin addu`a da babban matsayinta; Allah Ya fara littafinSa da addu`a

﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾

{Ka shiryar damu hanya madaidaiciya} [Al-fatihah: 6], kuma Ya kammala shi da surori biyu na neman tsari waɗanda acikinsu akwai addu`a, kuma Allah Ya kira addu`a da sunan addini sai Ya ce:

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾

{Sabōda haka ku kirāyi Allah, kunā māsū tsarkake addini a gare Shi} [Gaafir: 14], kuma Ya kira ta da sunan bauta dukkanta sai Yace:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ

عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

{ "Kuma Ubangijinku ya ce: "Ku kira Ni in amsa muku. Lallai waɗannan da ke kangara daga barin bauta Mini, za su shiga Jahannama sunã kaskantattu." } [Gaafir: 60].

ROKON ALLAH SHI KADAI ALAMA CE TA IMANI

Tsarkake Allah Shi kadai a cikin addu`a alamace ta imani, kuma dalilin yakini ne, kuma igiyar tsirace, kuma hanyar cin nasara ce da tsira, kuma shine taken Annabawa da mumina, saboda haka mai addu`a wanda yake kadaita Ubangijinsa acikin addu`arsa shine mai bauta da gaskiya, kuma masani wanda ya dace da hanyar mafi darajar gaskiya, don haka addu`a itace rukuni mafi karfi wanda musulmai suke komawa zuwa gare shi, kuma mafaka mafi aminci wacce mabukata suke fakewa dashi, kuma masifu da tsanance-tsanance suna sanar da bawa Ubangijinsa, kuma suna kama hannunsa zuwa ga yin ikhalasi a cikin addu`arsa,

﴿وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنَّةٍ أُوقَاعٍ أَوْ قَائِمًا﴾

{Kuma idan cūta ta shāfi mutum, sai ya kirāye Mu, yanā (kwance) ga sāshensa kō kuwa zaune, kō kuwa a tsaye} [Yunus: 12].

ALLAH SHI KA'DAI YAKE AMSA ADDU`OI

Ubangijinmu Tsarki ya tabbbata a gare Shi ana kiranSa Shi ka'dai acikin kowane lokaci da yanayi; kuma Shine Mahalicci wanda baya gazawa daga yin wani abu, kuma Mai iko Mai Tankwarawa wanda Ya daukaka saman komai, arziki a hannunSa yake, kuma kyauta da hanawa daga gare shi suke kuma zuwa gare Shi, kuma siffofin cika da kyawu da girma siffofin ne na gaskiya wadanda basa rabuwa da Shi, kuma duk wanda yayi tawassuli zuwa gare Shi da sunayenSa da siffofinSa Zai bashi abin nemansa

﴿وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾

{kuma Allah Yana da sunaye kyawawa to ku kira Shi da su} [Al-a`raaf: 180] Ubangijinmu Shine na kusa ga masu rokonSa da masu bautarSa, wanda ya mika bukatarsa zuwa gareShi daga cikinsu zai biya masa ita, kuma wanda ya rokeShi zai bashi, kuma wanda ya mika talaucinsa zuwa gareShi zai wadatar dashi

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ﴾

{ "kuma idan bayina suka tamabayeka gameda Ni to Ina kusa, ina amsa kiran mai kira idan ya kiraNi" }
[Bakarah: 186].

Shine Rayayye Tsayayye wanda yake riƙe da komai wanda ya kira Shi zai fuskanci Ubangiji ɗaya ne Abin nufi da buƙatu Mai iko akan yaye baƙinciki

﴿هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

{ Shine Rayayye babu abin bauta da gaskiya face Shi to ku kira Shi kuna masu tsarkake addini a gare Shi } [Gaafir: 65], kuma kaɗaituwarSa da cancantar addu`a banda waninSa hujja ce akan cewa Shine Gaskiya Shi kaɗai, kuma roƙon waninSa ba`a amsata, Wanda al`amarinSa ya girmama Ya ce

﴿لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيْءٍ﴾

{ kiran gaskiya gare Shi yake kuma waɗanda suke kiran waninSa basa amsa masu da wani abu } [Ar-ra`ad: 14], kyautarSa na ba ƙwaƙwale

mamaki, kuma karamcinSa babban abin mamaki ne, Yana sakayya da alkhairai masu yawa akan kanƙanin aiki mai kyau, kuma duk wanda ya yabeShi kuma ya kyautata roƙonSa Zai bashi abin nema gwag-gwaɓa, kuma Yana yafe manyan zunubai ga wanda addininsa ya inganta da tauhidinsa, kuma bai haɗa Shi da wani tare daShi ba, Wanda tsarki ya tabbata a gare Shi Ya ce acikin hadisi kuɗsi: «**Duk wanda ya haɗu da Ni da cikin kasa na kusakurai -wato zunubbansa sun cika kasa ko kuma sun kusa cikinta- kuma baya haɗa Ni da wani abu Zan haɗu dashi da kwatankwacinta na gafara**» [Muslim ya ruwaito shi]⁽¹⁾.

(1) lamba ta (2687), daga hadisin Abu Zharr Allah Ya yarda da shi.

ANNABAWA ALLAH SUKE ROKO SHI KADAI

Mafiya soyuwar halittu a wurin Allah sune wadanda suka fi yawan roko da yawan naci, kuma duk sanda imanin bawa ya karu da fahimtarsa ga addininsa da ratayuwarsa ga Ubangijinsa; kwaɗayinsa ga addu`a zai karu acikin duk halin da yake ciki, Manzon Allah -tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi- ya ce: **«Dayanku ya tambayi Ubanjinsa dukkan bukatunsa; har ya roki igiyar takalminsa idan ta tsinke»** maɗaurin takalminsa: shine ɗaya daga cikin igiyoyin takalminsa, [Tirmizi ya ruwaito shi]⁽¹⁾ , Shehun Musulunci ya ce: «Annabawa da mabiyansu basu gushe ba suna rokon Allah maslahar addininsu da duniyarsu da lahirarsu, to wanene wanda ya wadatu daga rokon Allah Maɗaukaki?! Kuma abinda bawa ya keɓanta dashi shine ya roki Ubangijinsa, kuma abinda Ubangijin ya keɓanta dashi shine Ya amsa masa, to duk wanda yayi zaton cewa zai wadata daga rokonSa to haɓika

(1) lamba ta (8-3604), daga hadisin Anas ɗan Malik Allah Ya yarda da shi.

ya fita daga ɗaurin bauta». Ya fita daga ɗaurin bauta: wato ya rabu da ita⁽¹⁾.

Kuma annabawan Allah sha`aninsu shine yawan addu`a aduk yanda yanayi ya canza,

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا
وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ﴾

{lallai su sun kasance suna rige-rige da juna cikin alkhairai kuma suna kiranMu cikin kwadai da tsoro kuma sun kasance masu tsoronMu} [Al-anbiya`: 90], zuciyar Zakariyya -aminci ya tabbata a gare shi- ta kamu da son ɗa sai ya roki Ubangijinsa zuriya ta gari, kuma ya yabi Ubangijinsa sai yace:

﴿إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ﴾

{Lallai Kai Mai jin addu`a ne} [Aali-Imraan: 38], sannan ya tashi zuwa mihrabinsa sai ga mala`iku suna masa albishirin Annabi daga tsatsonsa, tare yawan shekarunsa da raunin kashinsa,

(1) Arraddu alash-shazili (shafi na 57).

kuma mutanen Nuhu sun fuskanci Annabinsu da sabawa da karyaatawa,

﴿فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَأَتِصِّرْ﴾

{sai ya kira Ubangijinsa cewa anyi rinjaye akaina to Ka taimakeni} [Al-kamar: 10], sai Allah Ya nutsar da waɗanda ke doronƙasa acikin Dufanu mai girma banda waɗanda suka bishi daga cikin muminaɗi, kuma Allah Ya bada labarin ma`abota kogo cewa su matasa ne masu kaɗaita Allah sun san cewa roƙon Allah Shi kaɗai shine addinin da Allah baYa karɓan waninsa, sai suka tashi acikin mutanensu suka ce:

﴿رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَن نَّدْعُوهُ مِنْ دُونِهِ ۚ إِلَهًا

لَقَدْ قُلْنَا إِذَا شَطَطًا﴾

{Ubangijinmu shine Ubangijin sammai da ƙasa bazamu kira wani koma bayansa matsayin abin bauta ba, lallai ne don haka mun faɗi abinda ya ƙetare haddi} [Al-kaħf: 14], kuma abin maimaitawar muminaɗi cikin gyaffai na wuni da kafin alfijir,

﴿تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا

رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ﴾

{Sāsanninsu nā nīsanta daga wurāren kwanciya, sunā kiran Ubangijinsu bisa ga tsōro da tsammāni, kuma sunā ciryawa daga abin da Muka azurta su} [As-sajda: 16], kuma yawaita zama tare da wanda yake yawan rokon Ubangijinsa kuma yana mai tsarkake ayyukkansa gareShi; yana daga cikin abinda Allah Ya umurci AnnabinSa

﴿وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ﴾

{Ka hakurtar da ranka tāre da waɗanda ke kiran Ubangijinsu, sāfe da maraice, sunā neman yardarSa} [Al-kahf: 28].

AMFANONIN ROKON ALLAH SHI KADAI

Amfanin addu'a yana da girma, kuma alkhairinsa gamamme ne, yana amfanarda rayayyu da matattu, mai addu'a da wanda aka yi ma addu'ar suna samin albarkarsa, kuma shi sababi ne mai tasiri kamar sauran sabubba, bawa yana rokon Ubangijinsa da kaddarawar Allah, kuma ana karɓa masa da ganin damar Allah, Ita addu'a tana kauda bala'i idan ilmin Allah ya gabaci haka, kuma tana janyo alkhairi kuma tana tseratarwa daga halaka da izinin Allah, to duk al'amarin daga Allah yake kuma zuwa gare Shi yake, babu iko ga wani halitta zuwa gare Shi.

Kuma rokon Allah tsantsa fitilla ce mai haskawa, baya barin kishiya ko abokin karo, ko abokin tarayya ko mataimaki, ko wani abin bauta ko wani Ubangiji face Allah Shi kadai, kuma dashine mai addu`a yake zama bawa ga Ubangijinsa, sai ya kadaita Shi da nufata da girmamawa da so, da tsoro da fata, sai zuciya ta rataya da Shi a yanayin farin ciki da damuwa, kuma harshe ya riƙa ambaton Sa da addu'a cikin kwanciyar hankali da baƙin ciki.

DAGA CIKIN ALAMOMIN MAI KADAITA UBANGIJINSA

Wanda yaso sanin hakifanin tauhidinSa to ya dubi cewa wanene yake roko? Duk wanda ya tsarkake addu'arsa ga Allah to ya dace da tauhidi, kuma duk wanda ya kira wanin Allah ya awka cikin shirka, Wanda tsarki ya tabbata a gare Shi Ya ce:

﴿وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ

إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ﴾

{Kuma wanda ya kira, tāre da Allah, wani abūn bautāwa na dabam, bā yanā da wani dalīli game da shī (kiran) ba, to hisābinsa yanā wurin Ubangijinsa kawai. Lallai ne, kāfirai bā su cin nasara} [Al-mu'minuun: 117].

MANZANNI BASU UMURCI WANI CEWA YA ROKE SU BA

Cika da girma ga Allah suke Shi kadai, kuma bauta bata dacewa sai dai ga Allah, Kuma Allantaka bata dace ba sai ga girmanSa, kuma babu cikin mutane duk yanda matsayinsu ya kai wanda ya cancanci a rokeshi komabayan Allah domin abu mai yawa ko dan kaɗan, to wanda ya gaza halittar ɗan kankananin halitta a wannan duniyar; to bashi da rabo acikin bauta da addu'a

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ﴾

{Lallai ne waɗanda kuke kira baicin Allah, bā zā su halitta kuɗā ba, kō da sun tāru gare shi} [Al-hajj: 73], kuma Allah Ya zabi Manzanni da cikin halittunSa kuma Ya fifitasu akan wasunsu kuma babu wani cikinsu da yayi jayayya da Allah cikin UbangijintakarSa, ko ya umurci mutane su rokeshi ko ya yarda da hakan

﴿وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَعْيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّي إِلَهَيْنِ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَنَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ﴾

{Kuma a lõkacin da Allah Ya ce: "Yā Īsā dān Maryama! Shin, kai ne ka ce wa mutāne, 'Ku riƙe ni, ni da uwata, abubuwan bautāwa biyu, baicin Allah?" (Īsā) Ya ce: "Tsarkinka yā tabbata! Bā ya kasancewa a gare ni, in faɗi abin da bābu wani haƙƙi a gare ni} [Al-ma'idah: 116], kuma sun kasance rashin lafiya na samunsu, da rauni; cikinsu akwai wanda aka kasha shi, da wanda yayi rashin lafiya da wanda aka yiwa sihiri, kuma su mutane ne suna ci kuma suna sha, to ta yaya wanda baya rayuwa sai da cin abinci zai kasance Allah abin bauta?!

Banda haka ma fiyayyen halitta Annabinmu Muhammad -tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi- an karya hakoransa na gaba kuma aka masa rotse a kai⁽¹⁾, kuma ya fado daga kan doki, kuma ya

(1) Bukhari lamba ta (2911), Muslim lamba ta (1790), daga hadisin Sahl dān Sa`ad Allah Ya yarda dashi.

kukkuje gefensa, -wato fatarsa ta tsats-tsage- kuma yayi sallah a zaune saboda faɗɗowar da yayi⁽¹⁾.

(1) Bukhar lamba ta (689), Muslim lamba ta (411), daga hadisin Anas ɗan Malik Allah Ya yarda dashi.

ROKON WANIN ALLAH SHINE ZUNUBI MAFI GIRMA A BAYAN KASA

Rokon wanin Allah laifi ne mai girma, Allah Maɗaukaki Ya cewa AnnabinSa -tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi-

﴿وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ﴾

﴿إِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ الظَّالِمِينَ﴾

{ "Kuma kada ka kirāyi, baicin Allah, abin da bā ya amfānin ka kuma bā ya cūtar ka. To, idan ka aikata haka, to lallai kai, a lōkacin, kanā daga māsu zālunci."}[Yunus:106], kuma daga cikin mafiya girman nau'ikansa; sanya wasu tsakanin Allah da bayinSa, Shehun Musulunci -Allah ya jikansa- ya ce: «Ba wani daga cikin Annabawa da ya sunnatawa halittu cewa su nemi addu'a ko ceto daga wurin bayin Allah na gari matattu ko wanda bashi nan ko mala'iku, bal ma wannan shine asalin shirka, domin

mushrikai kadai sun rike sune a matsayi masu ceto,
Allah Maɗaukaki Ya ce:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ
شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ﴾⁽¹⁾

{Kuma sunā bautā wa, baicin Allah, abin da bā
ya cūtar dasu kuma bā ya amfāninsu, kuma sunā
cēwa: "Wadānnan ne macētanmu a wurin Allah}
[Yunus: 18], kuma mafi girman zunubi a doron kasa
shine kiran wanin Allah tare da Shi, Ibn Mas'uud
Allah Ya yarda dashi ya ce: «Nace ya Manzon Allah
wane zunubi ne mafi girma? Yace: **Ka sanya ma
Allah kishiya alhali Shi Ya halicceka**». [Bukhari
da Muslim suka ruwaito shi]⁽²⁾ , kuma Allah Yayi
alkawarin azaba ga wanda ya kira waninSa tare da
Shi. Allah Maɗaukaki Ya ce:

﴿فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذِّبِينَ﴾

{Sabōda haka, kada ka kira wani abin bautāwa
na dabam tāre da Allah, sai ka kasance daga

(1) Kaida Adheemah (1/121).

(2) Bukhar lamba ta (4477), Muslim lamba ta (86).

wadānda ake yi wa azāba.} [Ash-shua'ra: 213], Ibn Abbas -Allah Ya yarda dashi- ya ce: yana yima waninsa gargadi ne yana cewa: «Kaine mafi karamcin halittu a wuri na da zaka riki wani abin bauta koma bayana da na azabtar da kai»⁽¹⁾.

Kuma ba'a shar'anta sallah da ruku'i da sujjada ba kuma ba'a gina masallatai a kasar Allah ba face domin a kira Allah acikinsu Shi kadai kuma ba za'a kira waninSa ba har abada, Allah Mai buwaya da daukaka Ya ce:

﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

{"Kuma lallai ne wurāren sujada na Allah ne, saboda haka kada ku kira kōwa tāre da Allah (da su, a cikinsu)."} [Al-jinn: 18].

(1) Tafsirul Bagawi (3/480).

MATACCE BAYA JIN MAI ROKONSA

Mai addu'a yana rokon Mahaliccine amma kada ya roki abin halitta irinsa ba, kuma ba zai nemi daukin wanda yake tarayya dashi wajen bautaba, Allah Mai buwaya da daukaka Ya ce:

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادُ أَمْثَالِكُمْ
فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾

{Lallai ne waɗannan da kuke kira, baicin Allah, bāyī ne misālanku: to, ku kirāye su, sa'an nan su amsa muku, idan kun kasance māsū gaskiya ne!} [Al-a'raaf: 194], kuma wanda yake cikin kabari baya jin mai kiransa koda ya kai shi matsayin Ubangijintaka, kuma baya mallakar komai ga mai neman daukinsa koda ya jingina masa keɓantattu siffofin Allantaka

﴿وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ *
 إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ
 يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَيْرٍ﴾

{kuma waɗanda kuke kira waninSa bã su mallakar kô fâtar gurtsun dabîno. Idan kun kira su, bã zâ su ji kiranku ba, kuma kô sun jiya, bã zâ su amsa muku ba} [Faadir: 13-14], Al-kidmir: Shine ɓawon dake tsakanin kwallô da tsokar dabino.

Kuma matatttu masu gazawane daga agazawa kansu, to ba zai yiwu su agazama waninsuba, Wanda tsarki ya tabbata a gare Shi Ya ce:

﴿وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنْفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ﴾

{"Kuma waɗanda kuke kira, baicinSa, bã su iya taimakôn ku, kuma kansu ma, bã su iya taimaka."} [Al-a'raaf: 197].

MAI ROKON WANIN ALLAH YANA DA YAKININ CEWA SHI BAYA JI BAYA AMFANARWA

Mai kiran wanin Allah yanada yaƙinin cewa wanda ya kirashi baya jin kiransa kuma ba zai amfaneshi ba, Allah Maɗaukaki Ya ce: Ibrahim ya cema mutanensa gameda gumakansu

﴿هَلْ يَسْمَعُونَكَ إِذْ تَدْعُونَ * أَوْ يَنْفَعُونَكَ أَوْ يَضُرُّونَ *﴾

﴿قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ﴾

{.... Ya ce: "Shin, sunā jin ku, a lōkacin da kuke kira?" "Kō kuwa sunā amfānin ku, kō sunā cūtar ku?" Suka ce: "Ā'a mun sāmī ubanninmu, kamar haka ne suke aikatāwa"} [Ash-shua'ra: 72-74].

Ibn Katheer Allah Ya jikansa ya ce: «yana nufin: cewa sun yi iƙirarin cewa gumakansu basu yin wani abu daga cikin waɗannan, kaɗai sunga iyayensu haka suke aikatawa ne»⁽¹⁾.

(1) tafseer Ibn Katheer (6/146).

ROKON WANIN ALLAH BA KOMAI CIKINSA SAI WAHALA DA LALATA ADDINI

Wanda ya kira matacce yana fatan samun amfani daga wurinsa ko kauda cuta; to ba abinda zai samu tare da lalacewar addini face gajiya, Wanda sha'aninsa ya girmama Ya ce:

﴿يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا نَفْعَ لَهُ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ﴾
﴿يَدْعُوا لِمَنْ ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَيْسَ الْمَوْلَىٰ وَلَيْسَ الْعَشِيرُ﴾

{Yanã kiran baicin Allah, abin da bã ya cùtarsa da abin da bã ya amfãninsa! waccan ita ce bata mai nĩsa. Yanã kiran wanda yake lallai cùtarwarsa ce mafi kusa daga amfãninsa! Lallai ne, tir da shi ya zama majiɓinci, kuma tir da ya zama abõkin zama!}
[Al-hajj: 12-13], kuma waiwayawar mai addu`a zuwa ga halittu, da neman ḍauki wajen rayayyu da matattu, wulakanta raine da kaskantar da ita, Imam Ahmad -Allah Ya jikansa ya ce: «Ya Allah kamar yadda Ka tsare fuskata daga yin sujjada ga waninKa;

to ka tsare ta daga rokon waninKa, kuma ba wanda zai iya yaye cuta da jawo amfani koma bayanKa»⁽¹⁾.

(1) Jaami`ul uluumi wal hikam (1/481).

DUK WANDA YA ROKI WANIN ALLAH DON YAYE BAKINCIKI ALLAH ZAI MASA UKUBA DA BAKINCIKI MAFI TSANANI

Babu wani bawa da zai kira wanin Allah ko kuma zuciyarsa ta waiwaya zuwa ga waninSa, ko kuma shaidan yayi masa waswasin rataya da wanin Ubangijinsa; face abinda zai same shi na tsanani da bakinciki zai nuna masa gazawar wanda ya kira kuma zai bayyana masa rauninsa da rashin karfinsa, Allah Madaukaki Ya ce:

﴿قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ تَدْعُونَ إِنْ

كُنْتُمْ صَادِقِينَ * بَلْ إِلَٰهَهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ

وَتَسْأَلُونَ مَا تُشْرِكُونَ﴾

{Ka ce: "Shīn, kun gan ku, idan azābar Allah ta zo muku, kō Sā'ar Tashin Kiyāma ta zo muku, shin wanin Allah kuke kira, idan dai kun kasance māsu gaskiya?" "Ā'a, Shī dai kuke kira sai Ya kuranye

abin da kuke kira zuwa gare Shi, idan Ya so, kuma kunā mantāwar abin da kuke yin shirkin tāre da shi"} [Al-an'aam: 40-41].

Kuma duk wanda ya san kadāituwar Allah da mulki da wadatuwarSa daga halittu; zai yanke ƙauna daga samun amfani sai dai daga wurinSa, kuma fatansa zai yanke face awurinSa

﴿قُلْ أَدْعُوا الَّذِينَ رَزَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي

السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍَ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ﴾

{Ka ce: "Ku kirāyi waɗanda kuka riya (cēwa abūbuwan bautāwa ne) baicin Allah, bā su mallakar ma'aunin zarra a cikin sammai, kuma bā su mallakarsa a cikin ƙasa kuma bā su da wani rabon tārāyya a cikinsu (sammai da ƙasa), kuma bā Shi da wani mataimaki daga gare su} [Saba': 22].

YANAYIN WANDA YA ROKI WANIN ALLAH LOKACIN MUTUWA

Idan mutuwa ta zoma wanda ya bautawa wanin Allah tare da Shi zai barranta daga abinda ya aikata:

﴿الَّذِينَ تَتَوَفَّيْهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقَوْا السَّلَامَ﴾

{Wadanda malāiku suke karɓar rāyukansu sunā māsū zāluntar kansu. Sai suka jēfa nēman sulhu} [An-nahli: 28] wato: sun bayyana ji da biyayya da mika wuya suna cewa:

﴿مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ﴾

{Ba mu kasance muna aikata wani mummūnan aiki ba}, An-nahli: 28], kuma marufin ido zai yaye daga idon dukkan mutane ranar Alkiyama sai yaga gazawar halittu haɓɓikanin yakini; sannan zai ga barrantar wadanda aka riɓa roka, Wanda tsarki ya tabbata a gare Shi Ya ce:

﴿حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّيْنَهُمْ قَالُوا أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ﴾

مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّْا ﴿١﴾

{har a lõkacin da ManzanninMu suka je musu, sunã karɓar rãyukansu, su ce: "Înã abin da kuka kasance kunã kira, baicin Allah?" Su ce: "Sun ɓace daga gare mu} [Al-a'raaf: 37] wato: sun tafi sun barmu saboda haka bama fatan amfaninsu, ko alkhairinsu, kuma wanda ya roki wanin Allah to Allah Zai yi fushi dashi kuma zai dawwamar dashi a cikin wuta, Manzon Allah -tsira da amincin Allah su tabbata a gare shi- ya ce: «**duk wanda ya mutu yana kiran wani kishiya komabayan Allah zai shiga wuta**» [Bukhari da Muslim suka ruwaito Shi]⁽¹⁾.

(1) Bukhari lamba ta (4497), Muslim lamba ta (92), daga hadisin Abdullahi ɗan Mas`ud Allah Ya yarda dashi.

YADDA SHAIĐAN YAKE SO A ROKI WANIN ALLAH

Addu'a bauta ce mai girma da itace mai kaɗaita Allah yake banbanta daga waninsa, kuma yana daga cikin hanyar shaiɗan mafi sauƙi wajen bata addinin bayi, Ibnul-kayyim Allah Ya jifansa ya ce: «Neman biyan buƙata a wurin matattu, da neman ɗauki dasu, da fuskantuwa zuwa garesu, sune asalin shirka a wannan duniyar»⁽¹⁾, amma shi kuwa musulmi ya tattara zuciyarsa da bautarsa da mu'amalarsa ga Ubangijinsa Shi kaɗai, kuma yana banbancewa cikin aikinsa da nufinsa da niyyarsa da sonsa tsakanin Mai halitta da abin halitta, sai ya kiyayewa kowa haƙƙinsa da matsayinsa, bazai ba ɗayansu haƙƙin ɗayaba, Shi Ubangiji Shi ne yake da bauta, kuma shi ake roko, tsoro da fata gare Shi suke, su kuma halittu na kwari ana sonsu kuma ana koyi dasu, da kiyaye mutucinsu da kuma yabo mai kyau. Allah Mai tsarki Ya ce:

(1) Madarijus salikeen (1/353).

﴿فَأَقْوَ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ
لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾

{Sabōda haka, ka tsayar da fuskarka ga addini, kanā mai karkata zuwa ga gaskiya, halittar Allah da Ya halitta mutāne a kanta. Bābu musanyāwa ga halittar Allah, wannan shī ne addini madaidaici kuma amma mafi yawan mutāne ba su sani ba.} [Ar-ruum: 30].

TAUHIDI SHINE MAFI DARAJAR ABINDA MUTUM YA MALLAKA

Mafi tsadar abinda aka ba bawa shine kadaitawarsa ga Ubangijinsa, kuma mafi girman ni'ima itace tabbatarsa akansa har ya haɗu dashi, ɗan kaɗan daga cikinsa idan ya inganta zai tseratar daga dawwama a wuta, kuma cikarsa yana hana shigarta, kuma shaiɗan yanada dabarun yaudara da shubuhohi waɗanda yake ɓatar da bayi dasu daga addininsu, kuma babu wata shubuha da take gittoma bawa face acikinta akwai abinda zai ruɗeshi ya bita, kuma ya jawoshi zuwaga gasgatata, to duk wanda yake neman tsira to ya riƙa muraji'ar tauhidinsa da imaninsa, ta hanyar karanta Alkur'ani da nazarin ma'anoninsa da neman ƙarin ilmi, kuma ya nesanta kansa daga wuraren shubuha.

Muna Roƙon Allah ilmi mai amfani da aiki na ƙwarai da addu'a tsarkakakkiya ga Allah, kuma tsira da amincin Allah su tabbata ga Annabinmu Muhammad da iyalan gidansa da sahabbansa baki ɗaya.

Abubuwan da yake ciki

GABATARWA.....	5
HAKIKANIN ADDININ MUSULUNCI SHINE TSARKAKE AIKI GA ALLAH SHI KADAI	8
ADDININ MUSULUNCI YA GINU A BISA ROKON ALLAH SHI KADAI.....	10
UKUBAR WANDA YAYI GIRMAN KAI GA ROKON ALLAH SHI KADAI.....	12
ADDU`A ITACE BAUTA	13
MUHIMMANCIN ROKON ALLAH SHI KADAI	15
ROKON ALLAH SHI KADAI ALAMA CE TA IMANI	17
ALLAH SHI KADAI YAKE AMSA ADDU`OI	18
ANNABAWA ALLAH SUKE ROKO SHI KADAI	21
AMFANONIN ROKON ALLAH SHI KADAI	25
DAGA CIKIN ALAMOMIN MAI KADAITA UBANGIJINSA	26
MANZANNI BASU UMURCI WANI CEWA YA ROKE SU BA	27
ROKON WANIN ALLAH SHINE ZUNUBI MAFI GIRMA A BAYAN KASA	30
MATACCE BAYA JIN MAI ROKONSA	33

MAI ROKON WANIN ALLAH YANA DA YAKININ CEWA SHI BAYA JI BAYA AMFANARWA	35
ROKON WANIN ALLAH BA KOMAI CIKINSA SAI WAHALA DA LALATA ADDINI.....	36
DUK WANDA YA ROKI WANIN ALLAH DON YAYE BAKINCIKI ALLAH ZAI MASA UKUBA DA BAKINCIKI MAFI TSANANI	38
YANAYIN WANDA YA ROKI WANIN ALLAH LOKACIN MUTUWA	40
YADDA SHAI'DAN YAKE SO A ROKI WANIN ALLAH..	42
TAUHIDI SHINE MAFI DARAJAR ABINDA MUTUM YA MALLAKA.....	44

Mu'assasar dālibul ilmi domin yadāwa da kuma rabawa.

00966506090448

KA KARANTA CIKIN WANNAN LITTAFIN:

- ❖ Addu'a bautace mai girma matuka, mai muhimmanci ce ga kowanc musulmi,- kuma yin iklesi cikinta yana bayyana gwargwadon tauhidin bawa,
- ❖ Allah madaukaki yanaso daga bayinSa su rokeShi a cikin kowane lokaci, Kuma Yana kin wanda yake rokon waninSa,
- ❖ Rokon Allah shi kadai na daga tafarkin Manzanni, da Kuma hanyar waliyyan Allah nagari.
- ❖ Rokon wanin Allah daga cikin rayayyu da kuma matattu shirka ce ga Allah, kuma mai roko bazai amfana da ita ba.
- ❖ Mafi girman zunubi a ban kasa shine rokon wanin Allah tare dashi-
- ❖ Tauhidin Allah shine mafi darajar abinda bawa ya mallaka, kuma wanda yayi shirka cikin roko to hakika yayi asarar tauhidi.

مترجم إلى لغة الهوسا